

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Lehtokangas, Tarja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Raittiit ja reippaat urheilunuoret": suojaako liikunta päihteiltä? Tutkimus kauhajokisten nuorten harrastamisesta ja päihteiden käytöstä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-04-18	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 85 + 26
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastellaan liikuntaharrastuksen ja päihteiden käytön välisiä yhteyksiä 15-20 -vuotiailla kauhajokisilla nuorilla. Aineistona on Kauhajoen kunnalle v. 2000 tehty kysely, jossa tarkasteltiin nuorten elinoloja kyseisessä kunnassa.</p> <p>Tutkimuksen kohteena ovat 15-20 -vuotiaat Kauhajoen kunnan alueella asuvat nuoret (n=173). Tutkimus suoritettiin postikyselynä ja aineistoa on tarkasteltu jakaumin, summamuuttujin sekä ristiintaulukoin. Yleistettävyyttä perusjoukkoon on testattu Pearsonin khi -testin avulla. Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella, löytyykö kauhajokisten nuorten liikunnan harrastamisen ja päihteiden käytön välillä yhteyksiä. Tarkasteltavat päihteet ovat tupakka ja alkoholi. Harrastusten osalta painottuu liikuntaharrastuksen tarkastelu. Pari vuotta sitten yhdeksi vilkkaaksi julkisen keskustelun teemaksi nousi nuorten urheilijoiden alkoholinkäyttö. Keskustelu sai alkusysäyksen tutkimuksesta, jossa urheiluseuraliikunta ja humalajuominen liitettiin voimakkaasti yhteen. Seurojen toimintaan osallistuvat pojat käyttivät useammin alkoholia humalan asti kuin seuroihin kuulumattomat. Tyttöjä tämä ei koskenut. Näiden havaintojen mukaan siis näkemys, että liikunta ja muut "terveelliset" harrastukset pitäisivät nuoret pois päihteistä ja epäterveellisestä elämästä ei pitäisikään paikkansa. Keskeistä ei ole niinkään harrastaminen sinänsä, vaan harrastuksen laatu ja sen sosiaalinen konteksti ovat merkittävässä asemassa. Pelkkä harrastaminen ei sinänsä riitä pitämään nuoria pois päihteiden käytöstä, vaan joissakin tapauksissa näyttäisi suorastaan altistavan humalajuomiselle. Saman suuntaisia tuloksia on saatu myös muista tutkimuksista.</p> <p>Tutkielman teoreettisen keskustelun lähtökohtana on nuorten päihteiden käytön yleiset suuntaukset ja nuorten harrastaminen sekä nuorisokulttuurien tutkimus. Aihetta koskevan ja nuorten sosiaalista käyttäytymistä yleensä käsittelevän kirjallisuuden valossa liikuntaharrastuksen ja päihteiden käytön yhteyksiä tarkastellaan kahdesta selitysmallista käsin. Toinen korostaa sosiaalisuutta yhteyttä selittävänä tekijänä ja toinen lähtee vertaisryhmän hyväksynnästä, jota haetaan osoittamalla sankaruutta.</p> <p>Tässä tutkimuksessa havaittiin, että tupakointi on negatiivisessa yhteydessä liikunnan harrastamiseen kauhajokisilla nuorilla. Aikaisempien tutkimusten perusteella näin oletettiin olevan. Jos peilataan muita tuloksia tutkimukselle alkusysäyksen antaneisiin havaintoihin, voidaan nähdä joitakin samankaltaisuuksia. Tyttöjen osalta urheiluseuratoiminta näyttää "suojaavan" runsaalta päihteiden käytöltä. Kuten oletettiin, seuratoimintaan osallistuminen ei suojaa poikia humalajuomiselta, mutta kauhajokisilla urheiluseuroihin kuuluvilla pojilla seuratoiminta toisaalta ei lisääkään alkoholinkäyttöä. Kaikkein aktiivisimmin seurojen ulkopuolella liikkuvat tytöt ja 15-17 -vuotiaat sen sijaan juovat hieman muita harvemmin.</p> <p>Teoriaosassa esiteltyä "sankaruusteemaa" ei tällä aineistolla voitu suoranaisesti testata. Sen sijaan tässä aineistossa asumisen taajama-aste nousi keskeiseksi päihteiden käyttöä selittäväksi tekijäksi. Kunnan keskusalueella asuvat käyttävät haja-asutusalueella asuvia enemmän alkoholia ja keskustassa asuvat tytöt ovat myös liikunnallisesti aktiivisempia. Tämä osaltaan tukee näkemystä sosiaalisen tilanteen tärkeästä roolista nuorten alkoholinkäyttöä selittävänä tekijänä. Tässä mahdollisuuden sosiaalisen tilanteen muodostumiselle tarjoaa ensisijaisesti keskusta-asuminen, ei niinkään joukkueurheiluun osallistuminen.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords nuoret alkoholi - tupakka -päihteet liikunta harrastaminen kauhajoki			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			